

Klassiska noveller Nr 6

S. A. Duse:

**Vad hon
hörde**

Klassiska noveller 6.

S. A. Duse – Vad hon hörde.

Återutgivning av text från 1926

av S. A. Duse

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-511-5

Copyright © 2019 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

Den vackra Julia Brynn talar ut med sin väninna Ragnhild. Hon är säker på att maken är otrogen eftersom han betett sig märkligt. Nu bestämmer sig de båda för att tjuvlyssna utanför makens arbetsrum – och vad de får höra gör att de fruktar för sina liv.

I början av 1900-talet var noveller och följetonger en viktig del av innehållet i svenska dagstidningar.

I den nya serien ”Klassiska noveller” kan du läsa många av de här historiskt viktiga berättelserna.

En av de flitigaste svenska författarna under 1910- och 1920-talen var yrkesmilitären Samuel August Duse (1873–1933).

Han skrev 100-tals tidningstexter om bland annat krig, nyhetsändelser och romantik. Men han var framför allt känd för sina deckare om mästardetektiven Leo Carring.

Den här texten publicerades ursprungligen i ”Vy och revy Göteborgs morgonposts veckobilaga” i juli år 1926 med titeln ”Vad hon hörde”.

S. A. Duse: Vad hon hörde

Den här texten publicerades ursprungligen i "Vy och revy Göteborgs morgonposts veckobilaga" i juli år 1926 med titeln "Vad hon hörde". Författare till texten är S. A. Duse (1873–1933).

— Hur står det egentligen till med dig, käraste Julia? sade Ragnhild orolig. Du ser både ledsen och trött ut.

— Ja, skall jag vara uppriktig, så är jag både ledsen och trött, svarade den vackra fru Brynn på väninnans fråga. Adolf har blivit så konstig på senaste tiden. Han isolerar sig mer och mer. Skyller förstås på att han måste arbeta. Du kan tänka dig, att jag inte ens får sitta i soffhörnet i andra ändan av hans bibliotek, när han håller på att författa. Han måste vara ensam, säger han.

— Det förstår jag mycket väl, lilla du, sade väninnan. Du kan naturligtvis inte låta bli att prata.

— Jo, då. Jag kryper upp i soffhörnet och sitter där som en liten råtta utan att störa honom det minsta. Men rätt som det är, kör han formligen ut mig.

— Utan att du har sagt något?

— Ja visst. Det kan ju förstås hända, att jag så där mera för mig

själv mumlar något om den bedårande utsikten eller den förtjusande solnedgången. Men det är väl ingenting, som kan störa honom, där han sitter i ett moln av tobaksrök. Det är väl i stället hans evinnerliga raspande med pennan, som stör mig.

— Men, då det ju bäst, att du inte sitter inne hos Adolf, när han skriver. Jag är ju yngre än du och — Gud ske lov — inte gift, men jag tror jag förstår det där i alla fall. Jag författar ju också en del.

— Nu skämtar du, Ragnhild.

— Visst inte. Men jag skriver tills vidare under signatur. Är blygsam förstår du. Men det är ju bara små skisser till tidningar. Din man däremot skriver ju stora romaner. Och det tror jag inte jag skulle kunna göra utan att vara i min ensamhet.

— Men det är inte bara det, söta du. Det är någonting hemlighetsfullt med allt vad Adolf har för sig. Ibland är han borta hela dagarna, äter varken frukost eller middag hemma. Och så har han ganska ofta besök av människor — både herrar och damer — som jag inte får träffa. Och frågar jag honom om allt det där hemlighetsmakeriet, så får jag bara undvikande svar. Du får väl så småningom se, heter det. Snart skall du förstå allt. — Med sådant kan ju inte en hustru nöja sig.

— Nå, vad vill du göra?

— Ja, ser du, jag är ledsamt nog lika kär i Adolf som när vi för fem år sedan gifte oss. Vore jag inte det, skulle jag naturligtvis framtvunga skilsmässa.

— Har du hotat honom med det?

— Ja, dumt nog. Han upptog det som ett skämt och bara skrattade. För resten är jag säker på att han skulle bli lycklig om jag lämnade honom. En gång antydde han, att en författare eller konstnär, som verkligen tog sitt kall på allvar, aldrig borde gifta sig. En hustru skulle

bara bli en black om foten på honom. Vad säger du om det?

Väninnan funderade ett ögonblick.

— Jag tror jag måste hålla med honom, sade hon därpå. I varje fall kan en man, som har en sådan livsuppgift att fylla och känner gnistan inom sig inte vara gift med en kvinna som fordrar för mycket.

— Fordrar för mycket? Vad menar du med det?

— Det finns hustrur, som vilja vara medelpunkt i hemmets värld och naturligtvis också i mannens liv. Som en fluga kretsar kring ljustet skall mannen kretsas kring henne, det vill säga, hans tankar, ord och gärningar skola röra sig bara kring henne.

— Nu är du dum!

— Tack så mycket. Då tala vi inte vidare om den här saken.

— Jo, för all del. Men du vill väl inte påstå, att jag är en sån där — medelpunkt?

— Nej, det påstår jag visst inte. Men jag tror att du gärna skulle vilja vara det.

— Att du inte skäms!

— Käraste Julia, du fattar väl inte humör?

— Inte det minsta, svarade den unga frun med en knyck på nacken.

— Ja, nu måste jag gå. Men jag skulle gärna vilja hälsa på din man först. Är han hemma?

— Ja, och skriver som vanligt. Men nog kan han offra en minut åt dig. Du är ju inte hans hustru.

De följdes åt. Men utanför dörren till mannens rum stannade de. Där inne hördes röster. Julia kände genast igen Adolfs, men dessutom var det en främmande röst. Och det var en kvinnas. Väninnan ville knacka, men den unga frun gav henne ett tecken att stå still.

— Jag skäms att lyssna, viskade Ragnhild. Men nu hördes ord, som kommo hennes tvekan att försvinna.

— Felet med henne är, att hon har för litet att göra, för litet att tänka på, sade mannen. Det hon kallar för uppoffrande kärlek är bara egoism. Får hon fortsätta sitt liv, kommer hon att göra flera män olyckliga. Och därför måste hon dö.

— Ja, det är klart, sade den kvinnliga rösten. Men på vilket sätt? Skola vi ta livet av henne, så måste det ske på ett sätt, som inte väcker stor uppmärksamhet. Allt sensationellt måste undvikas.

— Jag har precis samma åsikt som du, min lilla vän, svarade han. det bästa vore om man kunde få det att se ut som en olyckshändelse.

— Låt mig fundera, sade hon. Och därpå blev det tyst.

De båda lyssnerskorna sågo på varandra. De voro bleka båda två, och hustruns blickar voro skräckfyllda. Det såg ut som om hon skulle svimma. Väninnan måste stödja henne för att hon inte skulle falla.

— Det är bäst att vi gå tillbaka in till dig, viskade hon. Och de återvände lika tyst, som de kommit.

Väl inkommen i sitt rum, brast fru Julia ut i våldsamt gråt.

— Så långt har det alltså gått, att han tänker döda mig! snyftade hon. En sådan usling!

— Lugna dig, lilla Julia. Jag såg en vinkaraff ute i salen. Du måste ha ett glas vin.

— Nej.

— Jag skall också ta ett. Vänta ett ögonblick.

Sedan de skålat med varandra, försökte Ragnhild trösta den olyckliga hustrun.

— Det kanske inte alls var dig han menade, sade hon.

— Det hördes väl. Att jag har för litet att göra har han sagt mig

flera gånger.

— Jag undrar vem han talade med?

— Naturligtvis en älskarinna. Han har nog flera.

Hon brast ånyo ut i en förtvivlad gråt, och väninnan tvingade i henne mera vin. Efter en stund lugnade hon sig något.

— Jag flyttar naturligtvis genast hem till pappa och mamma, sade hon. Och sedan må det bli skilsmässa.

— Men först tycker jag att du skulle gå till botten med saken. Du borde väl veta vilken den andra kvinnan är. Vore jag som du, så skulle jag gå in till det såta paret och tala om vad jag hört. Jag skall göra dig sällskap. Det kan behövas ett vittne.

Vinet hade piggat upp den kränkta hustrun och väckt hämndlystnaden till liv. Med verklig iver gick hon in på förslaget. En sådan usling till äkta man borde spikas fast vid skampålen.

De båda damerna gävo sig i väg. Men långt kommo de icke. Strax utanför dörren mötte de den falske Adolf i sällskap med en förtjusande ung flicka, i vilken Julia igenkände en firad filmstjärna.

Mannen såg strålände lycklig ut, hälsade och presenterade och började så tala med en entusiasm, som gjorde att hustrun alldeles kom av sig.

— Just nu har jag slutat min stora film, sade han. Det vill säga vi två ha hjälpts åt med slutet. Fröken Margot skall spela huvudrollen, ser du lilla Julia. Och hon har givit mig ett briljant uppslag.

Julia teg, men väninnan var nyfiken.

— Vilket uppslag? frågade hon.

— Jo, det finns i filmen en otrogen hustru, en kokett varelse av det slag, som brukar kallas manslukerskor. Och hon måste få sitt straff för allt elände hon ställer till.

— Och — vad blir — straffet? stammade hustrun.

— En bilolycka gör henne till krympling, så att sedan ingen man ser åt henne. Tycker du inte det är rättvist?

— Jo — jo, det tycker jag, sade Julia, som ännu knappast hunnit fatta sammanhanget. Därpå tryckte hon väninnans hand. Och tryckningen besvarades. Det var en tyst överenskommelse att inte tala om att de lyssnat.

— Den här filmen, som redan är antagen till spelning, var min stora överraskning till dig! sade Adolf och tog hustrun i famn.

Fakta: Författaren S. A. Duse

Namn: Samuel August Duse.

Född: 2 augusti 1873, Stockholm.

Död: 9 februari 1933, Stockholm.

Föräldrar: kammarjunkare Carl Patrik Teodard Duse och Anna Matilda Forssberg.

Engelskspråkiga deckare är fyllda av just... privatdeckare, medan svenska nästan bara har poliser i huvudrollerna.

Men när den första svenska deckarvågen började år 1913 så var det en privatdetektiv i huvudrollen: Leo Carrington. Denne driver en kombinerad advokat- och detektivbyrå, är en mästare i förklädnad, ekonomiskt oberoende och är så bra på att lösa brott att polisen ofta låter honom ta hand om svårlösta brottsutredningar.

Detektiven Carrington skapades av en av svensk kulturs mest spännande personligheter, Samuel August Duse.

Han började sin karriär inom militären och var yrkesofficer inom Svea artilleriregemente.

Men det var som äventyrare han första gången skapade rubriker. Han deltog i den svenska Antarktisexpeditionen 1901-1904 som me-

teorolog och kartograf. Han tillbringade en mycket tuff vinter i Hop-pets vik i Sydpolshavet, en av de svåraste som några forskare upplevt. Han skrev ner sina upplevelser i boken "Bland pingviner och sälar" vilket gjorde honom berömd i hela landet.

Under de följande åren skrev han flera pjäser men gled sakta men säkert över till berättelser om äventyr och brott. Ofta skrev han under pseudonymen Sam Sellén.

År 1913 publicerades hans första Leo Carrington-deckare, "Stilett-käppen", som blev en stor succé. Inspirationen till Leo Carrington är hämtad från Sherlock Holmes, något som inte minst märks i slutet av böckerna då deckaren presenterar alla ledtrådar och pekar ut en mördare.

Framgången gjorde att "S. A. Duse" på egen hand skapade den första svenska deckarvågen. I snabb följd kom böckerna "Det nattliga äventyret" (1914), "Spader kung" (1915), "Doktor Smirnos dagbok" (1917), "De fyra klöveressen" (1918), "Cobra-mysteriet" (1919), "Antisemiten" (1921), "Nattens gåta" (1922), "Leo Carringtons dubbelgångare" (1923), "Hemligheten" (1924), "Fallet Dagmar" (1925), "Skuggan" (1926), "Pistolskottet" (1928) och "Zuleikas hämnd" (1929).

Böckerna gavs ut i upplaga efter upplaga och spreds över hela världen med översättningar till ett dussintal språk.

Trots att han led av svåra smärtor efter skador under vintern vid Sydpolen var Duse flitig skribent, föreläsare och aktiv i olika sällskap. Han var också en uppmärksam målare och skulptör.

Den svenske deckarförfattaren avled i februari 1933 och ligger begravd på Norra Begravningsplatsen i Stockholm.

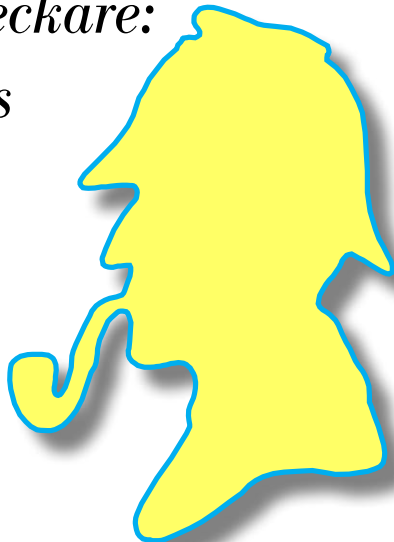

Samuel August Duse.

*Om du gillade den här e-boken
så kolla in våra deckare:*

- *Sherlock Holmes*
- *Filip Collin*
- *Leo Carrington*
- *Asbjörn Krag*
- *Auguste Dupin*
- *Dick Donovan*

Mer info: www.klassiskadeckare.se